

Taloja ja huoneistoja koskevat kysymykset

Meritullinkadulle rakennettava virastotalo. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä yleisten töiden lautakunnan laadittamat Meritullinkatu 12b:ssä sijaitsevan virastotalon 24. 1. päivätyt luonnospiirustukset, kuitenkin siten muutettuna, että rakennuksen Meritullinkadun puoleisen osan ylimmän kerröksen korkeutta oli alennettava entisestä 3.75 metristä n. 3.25 metriin. Kaupunginhallitus oikeutettiin hyväksymään piirustuksiin myöhemmin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat pienehköt muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat tarpeelliset pääpiirustukset (10. 4. 344 §).

Vt Kulosen ym. aloite *lämmänvesilaitteiden asentamiseksi suurperheisten asuntotaloon Mäkelänkatu 78* päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (8. 5. 420 §).

Siirtolapuutarhat. Kaupunginvaltuusto päätti, että Kivikon alueelle Malmilla perustetaan uusi n. 18 ha:n suuruinen ja n. 323 palstaa käsittävä siirtolapuutarha (10. 4. 345 §)

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennusvirasto. Kaupunginvaltuusto päätti 1. 7. lukien muuttaa apulaiskaturakennuspäällikön viran I apulaiskaturakennuspäällikön viraksi pysyttäen viran entisessä palkkaluokassaan, perustaa rakennusviraston katurakennusosastolle 35. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan II apulaiskaturakennuspäällikön viran, jonka pätevyysvaatimuksena on teknillisen korkeakoulun rakennusinsinööriosastossa suoritettu insinöörin tutkinto, siirtää puhtaanapitopäällikön viran 34. palkkaluokasta 35. palkkaluokkaan ja muuttaa apulaispuhtaanapitopäällikön 28. palkkaluokkaan kuuluvan viran 33. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvaksi käyttöinsinöörin viraksi, jonka pätevyysvaatimuksena on joko teknillisessä korkeakoulussa tai teknillisessä opistossa suoritettu insinöörin tutkinto. Samalla kaupunginvaltuusto päätti myöntää yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista ao. määrärahoista yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 638 400 mk II apulaiskaturakennuspäällikön palkan sekä 163 200 mk korotettujen palkkojen maksamista varten kertomusvuonna (8. 5. 387 §).

Talin likavedenpuhdistamoa ja sen yhteyteen tulevaa kompostoimislaitosta varten päätettiin 1. 6. alkaen perustaa 25. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva puhdistamon hoitajan virka sekä 1. 7. alkaen kolme 21. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa konemestarin virkaa, joiden pätevyysvaatimuksena on teknillisen koulun loppututkinto ja 18. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva koneenhoitajan virka, jonka pätevyysvaatimuksena on alan käytännöllinen kokemus.

Herttoniemen likavedenpuhdistamoa varten päätettiin 1. 7. alkaen perustaa 25. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluva puhdistamon hoitajan virka sekä 1. 12. alkaen kolme 21. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa konemestarin virkaa, joiden pätevyysvaatimuksena on teknillisen koulun loppututkinto. Ao. määrärahoista myönnettiin 1. 912 mmk mainittujen viranhaltijain kertomusvuoden palkkamenoja varten (10. 4. 336 §, kunn. as. kok. 134 A).

Katurakennusosaston kaksi kemistin virkaa päätettiin 1. 4. lukien siirtää 31. palkkaluokkaan sekä kaupunginpuutarhurin virka samoin 31. palkkaluokkaan 1. 1. 1957 lukien (10. 4. 331 §, 23. 1. 62 §, kunn. as. kok. 134 C).

Piirtäjien palkkaaminen kaupungin arkkitehtien avuksi. Vt Vanhanen ym. olivat v. 1956 (ks. s. 81) tehneet otsikossa mainittua asiaa koskevan aloitteen esittäen siinä mm., että kaupungin sodan jälkeinen rakennustoiminta oli kasvanut niin suureksi, ettei tarvittavia suunnitelmia ole ajoissa saatu valmiiksi, josta oli ollut seurauksena myönnettyjen määrärahojen jääminen käyttämättä sekä monien tärkeiden rakennustöiden myöhästyminen. Aloitteentekijät olivat ehdottaneet ko. vaikeuksien helpottamiseksi, että ulkomailta jo toteutetun käytännön mukaisesti palkattaisiin kykeneviä piirtäjiä kaupungin arkkitehtien avuksi. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että talorakennusosastolla usein oli ollut vaikeuksia saada piirtäjän virat täytetyiksi pätevilla henkilöillä. Osastolla vallitsevaan sekä arkkitehtien että piirtäjien pulaan katsottiin syynä olevan palkkojen pienuus yksityisten palkkoihin verrattuna. Lautakunnan mielestä ei aloitteentekijäin ehdotus palkata kymmenen piirtäjää yhden arkkitehdin alaiseksi ollut onnistunut, koska se haittaisi suunnittelutyön onnistumista sekä käytännöllisessä, taloudellisessa että rakennusteellisessä mielessä. Kun mainittua arkkitehti- ja piirtäjäpula on ilmennyt kaikissa

suunnittelutoimistoissa, on sen poistamiseksi lisätty Teknillisen Korkeakoulun arkkitehti-osaston oppilasmäärää ja Tampereen teknillisessä opistossa on rakennusinsinööreille ruvettu antamaan rakennussuunnittelun jatko-opetusta. Talorakennusosaston suunnittelua on viime aikoina tehostettu luovuttamalla töitä ulkopuolisille suunnittelijoille. Sen tehostamiseksi olisi vielä entistä enemmän järjestettävä arkkitehtikilpailuja. Talorakennusosaston ja asemakaavaosaston yhteisiä suunnittelutehtäviä viivästyttää myös suuresti kaupungin rakentamisen yleissuunnitelmien puute. Usein saattaa myös tontti osoittautua sopimattomaksi tai liian pieneksi, jolloin on suoritettava joko asemakaavan muutos tai rakennusohjelman supistaminen, mikä myöskin pitkittää suunnittelutehtäviä. Koska on todettu, että samaa tarkoitusta palvelevien huonetilojen pinta-alan tarve saattaa eri rakennusohjelmissa vaihdella melkoisesti, on talorakennusosasto ruvennut tarkistamaan myös rakennusohjelmien pinta-alavaatimuksia ym. Tällaisen tarkastuksen rahallinen säästö on huomattava. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi (23. 1. 82 §).

Toukolan konekorjaamon lisärakennuksen luonnospiirustukset päätettiin hyväksyä talorakennusosaston 17. 5. tekemän esityksen mukaisesti. Kaupunginhallitus oikeutettiin hyväksymään luonnospiirustuksiin mahdollisesti tarpeelliseksi katsotut muutokset samoin kuin luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset (19. 6. 562 §).

Suunnitelman laatiminen eri laitosten työkalujen ja koneiden hankkimiseksi. Vt Hakulinen ym. olivat v. 1952 tehneet aloitteen otsikossa mainitusta asiasta, jossa esittivät mm. kaupungin menojen jatkuvan kasvamisen ja siitä aiheutuvan verojen lisääntymisen herättäneen yleistä huolestumista. Eräänä keinona menojen supistamiseksi olivat aloitteentekijät ehdottaneet työvoimasta aiheutuvien kustannusten pienentämistä, johon olisi pyrittävä työvoiman käytön tehostamisella ja työmenetelmien kehittämällä. Eri laitosten työvälineisiin ja koneistoon tutustuessaan olivat aloitteentekijät todenneet niiden usein olevan vanhentuneita ja taloudellisesti kannattamattomia. Esim. liikennelaitoksen tappiollisen toiminnan yhtenä syynä olivat aloitteentekijät pitäneet sen vanhentunutta, romuttamispisteessä olevaa liikennekalustoa ja korjausvälineitä. Parannuksen aikaansaamiseksi olivat aloitteentekijät ehdottaneet, että kiireellisesti ryhdyttäisiin eri laitosten työkaluston ja koneiston inventoimiseen niiden tason ja taloudellisuuden selvittämiseksi. Inventoinnin perusteella olisi valmistettava suunnitelma uusien koneiden ja välineiden hankkimiseksi ja laadittava niille vuosittain kiireellisyysjärjestys, siten että suurimmat epäkohdat saataisiin ensimmäisenä korjatuksi. Edelleen olisi mahdollisuuksien mukaan koetettava hankkia laina työkalujen ja koneiston uusimista varten. Ellei se kuitenkaan olisi mahdollista, olisi tarkoitukseen käytettävä verovaroja, sillä edellytyksellä että yleisiä kustannuksia voitaisiin ko. hankintojen avulla vähentää. Hankintojen mahdollisimman nopean suorittamisen vuoksi olisi kaupunginhallituksen toimesta selvittävä, millä tavoin kotimaisia hankintoja voitaisiin entisestään tehostaa. Tuontilisenssien saannin helpottamiseksi olisi valtioneuvostolle esitettävä kaupunkien ulkomaisten hankintojen asettamista ensi sijalle. Teollisuuslaitosten lautakunta oli yhtynyt aloitteen tekijään käsitykseen siitä, että asianmukaisilla työvälineillä ja koneilla voitaisiin teollisuuslaitosten kustannuksia huomattavasti supistaa. Tämän vuoksi laitokset olivatkin jatkuvasti tarpeen mukaan ja määrärahojen puitteissa uusineet kalustoaan. Työkalujen ja koneiston inventointia ei lautakunta puolestaan pitänyt asianmukaisena työn pitkäaikaisuuden ja sen aiheuttamien kustannusten vuoksi. Liikennelaitoksen lautakunnan ilmoituksen mukaan tutkittiin liikennelaitoksessa vuosittain laitoksen liikkuvan kaluston ja konepajojen työkaluston, koneiston ja muun välineistön kunto. Samaten on laitoksessa laadittu suunnitelma lähivuosien liikkuvan kaluston hankinnoista. Suunnitelma oli esitetty kaupunginhallitukselle. Satamalautakunta oli olettanut, että aloitteessa mainittu koneiden puute oli satamien osalta tarkoittanut purkaus- ja lastaustöissä käytettäviä koneita ja huomauttanut, ettei ko. töitä suoritettu kaupungin, vaan ahtausliikkeiden toimesta. Edelleen lautakunta oli huomauttanut, että kysymys siitä, oliko kaupungin velvollisuus hankkia koneita ko. työtä varten, oli aiheuttanut eriäviä mielipiteitä. Vanhamallisten laiturinosturien uusimista oli satamalautakunta pitänyt ensiarvoisen tärkeänä. Suunnitelmiin kuului neljän uuden laiturinosturin hankkiminen vuosittain. Myöskin kaluston hoitoon ja huoltamiseen olisi lautakunnan mielestä kiinnitettävä suurempaa huomiota. Yleisten töiden lautakunta oli myös yhtynyt aloitteentekijään mielipiteeseen konekannan parantamisesta ja lisäämisestä. Kaluston hankintoihin oli lautakuntien käsityksen mukaan yleensä

myönnetty liian vähän määrärahoja. Kotimaisten koneiden hinta on lautakuntien ilmoituksen mukaan ollut yleensä huomattavasti korkeampi kuin vastaavan ulkomaisen koneen. Konehankintaohjelman laatimista oli lisäksi haitannut insinöörien puute. Kaupunginhallitus oli lausuntojen johdosta ehdottanut, ettei aloite antaisi aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto oli kuitenkin kokouksessaan 26. 11. 1952 palauttanut asian kaupunginhallitukseen lisävalmistelua varten, joka oli pyytänyt eri lautakunnilta uudet lausunnot. Teollisuuslaitosten lautakunta oli uudistanut aikaisemman lausuntonsa ja ilmoittanut, että teollisuuslaitokset olivat inventoineet kalustonsa, jonka tasoa eräiden epäkoh- tien korjaamisen jälkeen oli pidettävä tyydyttävänä. Mikäli tarvittavia koneita olisi kotimaassa saatavissa, tulisivat teollisuuslaitokset vastaisuudessa hankkimaan niitä.

Myöskin liikennelaitoksessa oli suoritettu pyydetty inventointi, josta selvisi laitoksen työkaluston ja koneiston kunto sekä suunnitelma niiden uusimiseksi kiireellisyysjärjes- tyksessä. Lautakunta oli vielä ilmoittanut, että liikennelaitoksen hankinnoissa oli koti- maiset tuotteet yleensä asetettu ensimmäiselle sijalle, mikäli niitä oli ollut saatavissa.

Satamalautakunta oli ilmoittanut, että suurin osa satamarakennusosaston käyttämästä työkalustosta ja työkoneista vuokrattiin rakennusviraston hankintaosastolta, joka hu- lehti myös niiden korjaamisesta. Satamarakennusosaston itse hankkimat erikoiskoneet inventoitiin vuosittain, jolloin niiden arvo osoitti myös niiden tasoa.

Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että rakennusviraston hallussa oleva irtain omaisuus inventoitiin vuosittain annettujen ohjeiden mukaisesti. Vaikka osa raken- nusviraston hallussa olevasta työkalustosta oli vanhuutensa ja kuluneisuutensa vuoksi epätaloudellista, ei niitä uuden kaluston puutteessa ollut voitu poistaa käytöstä. Kun työkoneiden käytön taloudellisuuteen vaikutti ratkaisevasti niiden todellinen käyttöaika, oli asiaa ryhdytty tutkimaan pistokokeilla. Lisäksi oli eräisiin työkoneisiin kokeilumielessä asennettu käyntituntimittarit, jotka käyttötarkkailun ohella tekivät mahdolliseksi konei- den määräaikaisen huollon. Koska rakennusvirastossa oli odottamassa suuria rakennus- tehtäviä ja toteuttamattomia suunnitelmia, olisi työkonekantaa entistä enemmän uudis- tettava ja lisättävä. Tähän hankintasuunnitelmaan vaikuttaa oleellisesti se, missä määrin kaupungin töitä vastaisuudessa tultaisiin antamaan urakalla suoritettavaksi sekä minkä- laiset mahdollisuudet olisi käyttää kaupungin töissä vuokrattavana olevia rakennuskonei- ta. Rakennusviraston toiminnan laajentamisen esteenä ei ollut ollut työntekijäin puute, vaan riittämätön suunnittelu- ja työnjohtohenkilökunta. Rakennusviraston työkoneiden ja -kaluston uusimiseksi v. 1958—1970 oli laadittu hankintasuunnitelma, joka edellytti kaupungin rakennustöissä olevan työntekijämäärän säilyttämistä entisen suuruisena, joten välttämätön työtehon lisääntyminen olisi saatava aikaan koneellistamalla sekä anta- malla töitä urakalla tehtäväksi. Hankintojen yleisuunnitelma oli tarkoitettu yleisohjeeksi, jota tarpeen ja kehityksen mukaan olisi muutettava. Myöskin rakennusviraston tarkoi- tuksena on vastaisuudessa mahdollisuuksien mukaan käyttää kotimaisia valmisteita. Mo- nien kotimaisten rakennuskoneiden kysyntä oli kuitenkin niin vähäistä, etteivät valmista- jat saaneet riittävästi kokemuksia, eivätkä voineet nopeasti seurata kehitystä. Mikäli teknilliset eroavaisuudet olivat huomattavat olisi ulkomaisille koneille lautakunnan mie- lestä annettava etusija.

Kaupunginhallitus oli ilmoittanut antaneensa ostoelimille ohjeet, joiden mukaan konekyselyt oli aina lähetettävä kotimaisille valmistajille ja mikäli koneet olisi pakko tuo- da ulkomailta, olisi kaupunginhallitukselle ilmoitettava kaikista suuremmista lisenssi- anomuksista, jotta se alusta lähtien voisi avustaa tuontilupien saamista. Konehankinta- ohjelmaa laadittaessa olisi myös otettava huomioon koneiden sijoitus- ja huoltomahdolli- suudet sekä tarkoitukseen tarvittavat määrärahat samoin kuin henkilökunnan koulutus. Edelleen kaupunginhallitus oli huomauttanut valvovansa, että kaupungin konekanta jat- kuvasti paranisi kaupunginvaltuuston myöntämien määrärahojen ja saatujen tuontilupien puitteissa. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (6. 3. 251 §).

Aloite kertomusvuoden talousarvioon merkittyjen rakennustöiden aloittamisesta työttö- myyden poistamiseksi. Vt Vanhanen ym. olivat 11. 9. tekemässään aloitteessa huomaut- taneet työttömyyden muodostuneen kertomusvuoden syksynä uhkaavammaksi kuin v. 1953—1954. Vaikka kaupunginhallitus oli jo keväällä asettanut komitean valmistelemaan työttömyysohjelmaa, ei se ollut valmistunut, eikä työttömyyskortistoa avattu työttö- mien jatkuvasta lisääntymisestä huolimatta. Edelleen olivat aloitteentekijät esittäneet, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta kiireellisesti ryhtymään sellaisiin

toimenpiteisiin, että talorakennusosaston suunnittelutyöt saataisiin mahdollisimman pian valmiiksi ja että kaikki ne rakennustyöt pantaisiin käyntiin, joita varten talousarvioon oli merkitty varoja. Yleisten töiden lautakunta oli aloitteen johdosta maininnut, että kertomusvuoden talousarvioon merkityistä tärkeimmistä rakennuskohteista oli valmistunut neljä, rakenteilla oli seitsemän, yhdeksässä tapauksessa olivat suunnittelutyöt ja piirustukset jo siinä vaiheessa, että työt voitaisiin aloittaa vielä kertomusvuonna, sisäasiainministeriön hyväksyttävänä oli kahdet rakennuspiirustukset, lisäksi valmistuisivat neljän työkohteen rakennuspiirustukset lähiaikoina. Lisäksi oli yleisten töiden lautakunta huomauttanut, että talorakennustöitä suoritettaisiin seuraavan talven aikana siinä määrin, että osa niistä jouduttaisiin antamaan yksityisten urakoitsijoiden suoritettavaksi. Katurakennusosaston viemäritöistä oli huomattava osa varattu syys- ja talvityöksi osaston 1 200 työntekijälle. Sekä talorakennus- että katurakennusosaston töissä oli yleensä pyritty ottamaan huomioon kausivaihtelut, siten että talvellakin voitaisiin kaupungin palveluksessa pitää sama työntekijämäärä kuin kesällä. Kaupunginhallitus oli ilmoittanut 6. 6. asettaneensa komitean laatimaan työttömyystyösuunnitelmaa kiireellisyysjärjestyksessä suoritettavista töistä työllisyyskautena 1. 7. 1957—30. 6. 1958 ilmenevän työttömyyden varalta. Ohjelma oli hyväksytty 3. 10., jonka jälkeen se oli alistettu ao. ministeriön vahvistettavaksi. 17. 10. oli kaupunginhallitus antanut lopulliset ohjeensa työttömyystöiden suorittamisesta. Myöskin naistyövoiman työttömyyden torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä tutkimaan oli 3. 10. asetettu komitea. Samalla oli työtupiin perustettu ylimääräinen osasto 60:tä koneompeluun tottunutta naista varten. Edelleen oli huoltolaitoksissa ja liikennelaitoksessa järjestetty siivous- ja puhdistustöitä työttömille naisille. Vielä kaupunginhallitus oli 7. 11. kehottanut eri virastoja ja laitoksia harkitsemaan, voitaisiinko joitakin töitä heti suorittaa työttömyystöinä. Työttömyysohjelma oli myös kiireellisesti täydennettävä, siten että työttömyystöiksi valittaisiin sellaisia töitä, jotka voitaisiin aloittaa viipymättä. Työttömyystöitä olisi entistä enemmän suunniteltava siltä varalta, että työttömyyttä ilmenisi yli kaupungin työhönsijoitusvelvollisuuden perusosuuden. Lisäksi kaupunginhallitus oli 21. 11. hyväksynyt ao. komitean esittämät uudet työt sekä eri laitosten ehdottamat työt työttömyysohjelmaan ja pyytänyt ministeriötä vahvistamaan em. päätöksen. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä esitetyt lausunnot riittäväksi selvitykseksi (11. 9. 654 §, 27. 11. 888 §).

Lauttasaaren katujen ja viemärien rakennuskustannusten osittelu. Merkittiin tiedoksi, että sisäasiainministeriö oli 29. 6. vahvistanut kaupunginvaltuuston v. 1955 (ks. s. 86) ja v. 1956 (ks. s. 81) tekemät, ko. asiaa koskevat päätökset. Samalla ministeriö oli hylännyt kaupunginvaltuuston mainituista päätöksistä tehdyt valitukset (11. 9. 584 §).

Oulunkylän erään alueen katujen ja viemärien rakennuskustannusten osittelu. Kaupunginvaltuusto oli käsitellessään v. 1955 (ks. s. 88) Niittyläntien viemärien rakentamista päättänyt, että ennen sen rakentamista ja käytäntöön ottamista olisi suoritettava asemakaavalain mukainen viemärikustannusten jakaminen. Katurakennusosasto oli sen jälkeen laatinut mainitun alueen viemärien rakennuskustannusten osittelun, joka oli lähetetty kaupunginhallitukselle. Jako tontinomistajien kesken oli suoritettu käyttäen jakoperusteena tonteille asemakaavan mukaan sallittua suurinta rakentamisoikeutta kaupunginvaltuuston v. 1952 tekemän päätöksen mukaisesti. Korvaus oli laskettu 531: 08 mk:ksi asemakaavan mukaista kerrosneliometriä kohden. Asemakaavan muutosten johdosta oli asia kuitenkin palautettu yleisten töiden lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Katurakennusosasto oli sittemmin laatinut uuden viemärien rakennuskustannuksia koskevan jakoehdotuksen, joka perustui v. 1953 vahvistettuun asemakaavaan siihen 2. 5. 1956 mennessä tehtyine muutoksineen. Muuten oli jakoehdotus laadittu entisten perusteiden mukaisesti. Uuden ehdotuksen mukainen korvaus oli 324: 45 mk asemakaavan mukaista kerrosneliometriä kohden. Koska töiden käytännöllisen suorituksen takia oli edullista suorittaa katu- ja viemäryöt samanaikaisesti, oli osasto samalla laatinut myös katujen rakennuskustannusten jakamista koskevan ehdotuksen. Sekä kiinteistölautakunta että maistraatti olivat ilmoittaneet puoltavansa tehtyjä jakoehdotuksia. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä 28. kaupunginosan Niittylän alueen katujen ja viemärien rakennuskustannusten osittelun yleisten töiden lautakunnan laadittamien 15. 5. 1956 päivätyjen jakoehdotusten mukaisena. Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (30. 10. 792 §).

Puistolan, Tapanilan ja Pukinmäen sisääntuloteiden päälleystäminen. Vt Manninen

ym. olivat v. 1956 (ks. s. 88) tekemässään aloitteessa huomauttaneet esikaupunkialueiden huoncista katu- ja tieoloista. Erikoisen vaikea oli tilanne Puistolassa, Tapanilassa ja Pukinmäessä, joissa lisääntyneestä moottoriajoneuvoliikenteestä huolimatta ei ollut edes kunnollisia sisääntuloteitä. Kunnostettaviksi aloitteentekijät olivat ehdottaneet lähinnä seuraavia teitä: Vanhalta Porvoontieltä Puistolaan johtava Nummitie sekä sen jatkeena oleva osa Valtatiestä ja Puistotiestä; Malmin läpi kulkevasta Kirkonkyläntiestä Tapanilaan menevä Vanha Tapanilantie ja sen jatkeena Tehtaantie ja Palokunnantie aina Tapanilan linja-autojen pääteasemalle saakka; Oulunkylästä lähtevä Pukinmäentie ja sen jatkeena Eskolantie ja Karhusuontie, Pukinmäen linja-autojen päätepyäkille saakka. Yleisten töiden lautakunta oli antamassaan lausunnossa huomauttanut, että kaupunki alueliitoksen yhteydessä sai hoidettavakseen suuren joukon sorateitä, joita ei ollut rakennettu nykyistä raskasta liikennettä kantaviksi, kuitenkin oli melkein kaikki päätiet jo saatu päällystetyiksi. Aloitteessa mainittujen teiden kunnostamista ja päällystämistä oli vaikeuttanut se, ettei ko. alueiden asemakaava vielä ollut valmistunut. Sitäpaitsi olisi kapaiden teiden kunnostamista varten pakkolunastettava lisäalueita, joka ei myöskään ole mahdollista ennen asemakaavan valmistumista. Kiinteistölautakunta oli ilmoittanut, että Lahden pikatien alitse johtava Östersundomin tie oli suunniteltu osittain Nummitien paikalle. Pukinmäentien tilalle on suunniteltu rengastie, jonka paikka ei ollut määrätty. Muiden aloitteessa mainittujen teiden korjaamiseen ja kunnostamiseen voitaisiin sen sijaan ryhtyä asemakaavallisten seikkojen estämättä. Mainittujen teiden uudelleen rakentamista varten oli valmiina suunnitelma, joka koski Vanhaa Tapanilantietä sekä sen jatkeena olevia Tehtaantietä ja Palokunnantietä Tapanilan torille saakka. Tiealueen pituus on n. 2.6 km ja kustannukset n. 95 mmk. Muiden em. teiden rakennuskustannukset oli arvioitu n. 35—40 mmk:ksi kilometriä kohden. Katurakennusosaston tarkoituksena on työvoimansa rajoissa jatkaa ko. teiden suunnittelutöitä. Suunnitelmien puolesta voitaisiin teiden kunnostaminen aloittaa reitin Vanha Tapanilantie—Tehtaantie—Palokunnantie kohdalta, mikäli sitä varten saataisiin määräraha ja tarpeelliset maanlunastukset saataisiin selvitettyksi. Työ olisi sen suurten kustannusten takia suoritettava useamman vuoden aikana. Kaupunginhallitus oli yhtynyt yleisten töiden lautakunnan mielipiteeseen kustannusten jakamisen osalta. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kiinteistölautakuntaa ryhtymään kiireellisesti toimenpiteisiin em. reittiin kuuluvien teiden leventämiseksi tarvittavien maa-alueiden sekä siirrettävien ja purettaviksi tulevien rakennusten lunastamiseksi. Yleisten töiden lautakuntaa kehoitettiin merkitsemään talousarvioehdotuksiansa tarvittavat määrarahat ko. tieisiin rakentamista varten. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (10. 4. 353 §).

Vt Londenin aloite tärkeimpien liikenneväylien kestopäällystämistä lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (25. 9. 698 §).

Kiertotien rakentaminen Pitäjänmäeltä Lahdentielle. Vt Hopeavuori ym. olivat v. 1956 (ks. s. 88) tehneet otsikossa mainittua asiaa koskevan aloitteen, jossa mm. mainittiin Helsingin vaikeista liikenneolosuhteista, ja siitä miten maaseudulta suuntautuvan liikenteen täytyi kulkuväylien puutteen vuoksi tapahtua keskustan kautta, mikä lisäsi liikenne-ruuhkaa. Tilanteen parantamiseksi aloitteentekijät olivat ehdottaneet, että nopeasti rakennettaisiin ns. kiertotie Pitäjänmäeltä Lahdentielle. Paitsi keskustan liikennettä, helpottaisi mainittu kulkuväylä myös Pakilan, Maunulan ja Oulunkylän kulkuväylien tarvetta. Kiinteistölautakunta oli ilmoittanut, että ko. rengastie oli Nurmijärventien ja Solakalliontien väliseltä osalta kertomusvuoden rakennusohjelmassa. Mainitun osuuden valmistuttua pystyisi aloitteessa tarkoitettu tie toistaiseksi tyydyttävästi palvelemaan liikennettä. Muurimestarintielle päästäisiin Pitäjänmäeltä Kaupintietä pitkin ja Muurimestarintieltä voitaisiin liikenne ohjata Lahdentielle esim. Tuusulantien—Kirkonkyläntien kautta. Yhteys Mikkolantietä—Pukinmäentietä—Vanhaa Porvoontietä pitkin ei täyttänyt kaikkia läpikulkuliikenteelle asetettavia vaatimuksia, mutta voitaisiin sitä kuitenkin eräin rajoituksin käyttää. Rengastien rakentaminen Solakalliontieltä itään ei lautakunnan mielestä ollut niin tärkeä, että se olisi rakennettava ennen eräitä säteistäviä. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (6. 2. 135 §).

Nordenskiöldinkadulta Auroran sairaalaan vievän uuden tien sekä uuden aidan rakentamista varten sairaala-alueen eteläpuolelle kaupunginvaltuusto myönsi 5.3 mmk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten merkityistä käyttövaroistaan (22. 5. 463 §).

Pirkkolantien länsipuolisen jalkakäytävän rakentamista varten kaupunginvaltuusto myönsi 5.2 mmk v:n 1954 talousarvion em. pääluokkaan uusia katuja ja teitä varten varatusta siirtomäärärahaasta Asesepäntien pintatöitä ja päällystämistä ja Maunulan sahan asutusalueen katujen päällystämistä varten sekä tien rakentamiseen Maunulaan rakennettavalta kansakoululta Pakilantielle (8. 5. 409 §).

Samalle tilille Sörnäistenkadun rakentamista varten merkityn määrärahan säästyneistä varoista saatiin käyttää enintään 2.6 mmk *Vanhan Talvitien ajoradan päällystämiseen* Verkkosaarenkadulle saakka ja sen varustamiseen reunakivillä (8. 5. 408 §).

Etelä-Kaarelan kerrostaloalueen viemäroimissuunnitelma vahvistettiin katurakennusosaston piirustuksen n:o 8619 mukaisesti (11. 9. 638 §).

Pajamäen alueen viemäroimissuunnitelma vahvistettiin em. osaston piirustuksen n:o 8515 mukaisesti (8. 5. 407 §).

Oulunkylän ja Malmin alueiden viemäroinnin jouduttamista koskeva vt Pettisen ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (9. 1. 50 §).

Rajasaaren likavedenpuhdistamon laajentamissuunnitelma päätettiin hyväksyä katurakennusosaston piirustuksen n:o 8600/A 1, B 1, C 1, D 1, E 1, F 1, G 1 ja H 1 mukaisena. Kaupunginhallitus oikeutettiin samalla hyväksymään lopulliset piirustukset sekä tekemään niihin myöhemmin mahdollisesti tarpeelliseksi osoittautuvat muutokset (8. 5. 404 §).

Espoon kunnan oikeuttaminen käyttämään kaupungin viemäreitä ja Talin likavedenpuhdistamoaa. ks. s. 102, 289.

Koskelantiellä liikennelaitoksen autohallien kohdalla olevan avo-ojan putkittamista varten myönnettiin 3 751 690 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten merkitystä kaupunginvaltuuston käyttövaroista (20. 2. 208 §).

Koskelantien korttelin n:o 953 kohdalla olevan istutuskaistan järjestämistä varten myönnettiin 500 000 mk v:n 1954 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan uusien katujen ja teiden rakentamista varten varatusta ao. määrärahaasta (27. 11. 897 §).

Puistojen hoito ja kunnostaminen sekä uusien puistoalueiden varaaminen. Vt Rantala ym. olivat v. 1954 (ks. s. 98) tehneet aloitteen puistojen hoito- ja kunnostamistöiden järjestämiseksi eri kaupunginosissa. Hankittuaan asiasta ao. lautakuntien lausunnot kaupunginhallitus oli esittänyt, ettei aloite antaisi aihetta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto päätti kuitenkin v. 1955 (ks. s. 91) antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi laatia yleisohjelman puistojen kunnostamisesta ja hoidosta, jolloin myös oli tutkittava, mitä mahdollisuuksia olisi varata puistoalueita sellaisista kaupunginosista, joissa niitä oli liian vähän. Yleisten töiden lautakunta katsoi puisto-olojen kehittämistä koskevan suunnitelman laatimisen kuuluvan kaupunginpuutarhurin tehtäviin. Edelleen lautakunta oli huomauttanut, ettei puisto-osastolla viime vuosina ollut ollut riittävää määrärahaa puistojen hoitoa varten. Kaupungin puistojen pinta-alan kasvaessa vuosittain n. 9—10 ha, olisi määrärahoja lisättävä vastaavasti. Samaten olisi moottorikoneiden lukumäärää huomattavasti lisättävä. Kaupunginosissa, missä puistojen pinta-ala on liian pieni asukaslukuun verrattuna, ei puistojen kulumista voinut hoitotoimenpiteillä huomattavasti parantaa. Uusia puistoja voitaisiin alueille perustaa vain lunastamalla niitä varten uusia alueita. Kiinteistölautakunta oli huomauttanut, että kiinteistöviranomaisten tehtäviin kuului ainoastaan puistoalueiden varaaminen ja suunnittelu. Asemakaavaosastolla laadituista tilastoista oli voitu todeta, etteivät Pitkäsillan pohjoispuolella sijaitsevat 10.—12., 21. ja 22. kaupunginosat olleet puistoihin nähden muita Kantakaupungin tiheään asuttuja kaupunginosia huonommassa asemassa. Koska tonttimaan käyttäminen puistojen perustamiseen oli epäedullista korkean maanarvon takia, oli saneeraustoimenpiteillä pyritty parantamaan tilannetta siten, että uudelleen rakennettaessa pihamaat istutettiin ja niille järjestettiin lasten leikkipaikkoja ym. Kiinteistölautakunta oli ilmoittanut vastaisuudessa seuraavansa vanhojen tonttien rakennustoimintaa ja milloin siihen olisi tilaisuutta, esittävänsä tonttien hankkimista puistoja varten, kuten jo oli tehty Kallion kaupunginosassa. Kaupunginhallitus oli todennut yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston laatineen investointiohjelman puitteissa viiden vuoden ohjelman myös puistojen osalta, joten jonkinlaisen yleisohjelman laatiminen puistojen kunnostamista ja hoitamista varten olisi tarpeetonta. Samaten oli kiinteistölautakunta antanut perusteellisen lausunnon uusien puis-

toalueiden varaamisesta puistoköyhiin kaupunginosiin. Kaupunginvaltuusto katsoi, ettei asia siinä vaiheessa antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (10. 4. 354 §).

Kaisaniemen lammikon uudelleen järjestämistä ja korjaamista koskeva vt Lehdon ym. aloite päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi (6. 2. 169 §).

Muistokilven kiinnittäminen Kestikartanon seinään yksikamarisen eduskunnan kokouksensa ensimmäisen kokouksen muistoksi. Vt Mäkinen-Ollinen ym. olivat 8. 5. tekemässään aloitteessa ehdottaneet, että v:n 1907 yleisen äänioikeuden perusteella valitun naisista ja miehistä kokoonpannun yksikamarisen eduskunnan ensimmäiselle kokouspaikalle, silloisen palokunnantalon, eli Keskuskadun varrella sijaitsevan Kestikartanon seinään kiinnitettäisiin tapahtuman muistoksi kilpi asianmukaisine mainintoineen. Kaupunginhallitus oli ilmoittanut, että ko. kiinteistön omistaja, Helsingin Osakepankki oli jo ryhtynyt toimenpiteisiin mainitun muistokilven asettamiseksi. Muistokilven paljastustilaisuus olisi 23. 5. klo 11.15. Samalla kaupunginhallitus oli ilmoittanut, että v. 1956 oli asetettu muistokilpi talon Hallituskatu 15 seinään, jossa talossa eduskunta oli kokoontunut v. 1911—1930 ja 6. 12. 1917 hyväksynyt Suomen itsenäisyysjulistuksen. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. riittäväksi selvitykseksi (8. 5. 424 §, 22. 5. 451 §).

Kaupungin autojen korjausten ja huollon keskittäminen. Sen jälkeen kun Oy. Rastor Ab. oli suorittanut konepajatoimikunnan lukuun kaupungin konepajatoimintaa koskevan tutkimuksen, oli toimikunta ilmoittanut, että se harkitessaan kaupungin korjaustöiden keskittämistä oli päätenyt siihen, että liikennelaitos olisi erotettava yhteiskonepajasuunnitelmista. Tällaiseksi yhteiskonepajaksi oli toimikunta ehdottanut Toukolan konepajaa, koska se alunperin oli tarkoitettu palvelemaan kaupungin kaikkia laitoksia ja koska siellä erittäin hyvin voitiin suorittaa raskaita koneistustöitä, pajaröitä ja raskaiden työkoneiden korjauksia. Sen jälkeen kun puhtaanapito-osasto oli saanut haltuunsa Hernesaassa sijaitsevan Fordin entisen huoltorakennuksen, voitaisiin siitä erinäisin järjestelyin muodostaa kaupungin muitakin laitoksia palveleva autokorjaamo. Autojen keskitettyyn korjaukseen ja valvontaan tulisivat sisältymään mm. korjaus- ja huoltokustannuksista saatuihin kokemuksiin perustuvien lausuntojen antaminen autoja hankittaessa; kuorma- ja henkilöautojen huolto-, korjaus-, rengas-, polttoaine- ym. kustannusten seuraaminen; mahdollisimman tarkkojen ennakkolaskelmien suorittaminen kaikista suuremmista korjauksista määräsunnan ylittävien korjausten erikoisvalvontaa varten; sen seikan määrääminen, mitkä autot korjattaisiin omissa korjaamoissa ja mitkä annettaisiin muualle korjattaviksi; käytöstä poistettujen autojen myynnin järjestäminen sekä kaupungin autokannan asianmukainen huoltaminen ja säilyttäminen; siksi korjaamon henkilökunnan kokoonpano ja pätevyys olisi tarkistettava. Yleisten töiden lautakunta oli yhtynyt konepajatoimikunnan esitykseen autokorjaamon perustamisesta Hernesaareen. Kaupunginhallitus oli pitänyt ehdotettua toimenpidettä oikeaan osuneena ja tarpeellisena sekä yhtynyt yleisten töiden lautakunnan kantaan siinä, ettei toistaiseksi ollut syytä perustaa rakennusvirastoon erillistä osastoa ko. toimintaa varten. Sen sijaan olisi konekorjaamo, autokorjaamo ja konevarasto alistettava välittömästi apulaiskaupungininsinöörin alaisuuteen järjestelytoimiston ehdotuksen mukaisesti. Edelleen kaupunginhallitus oli huomauttanut, että ehdotettu järjestely aiheuttaisi muutoksia rakennusviraston ja ehkä myös yleisten töiden lautakunnan johtosääntöön. Edellä olevien lausuntojen perusteella kaupunginvaltuusto päätti 1) keskittää kaupungin virastojen ja laitosten, liikennelaitosta lukuunottamatta, kuorma- ja henkilöautojen korjaustoiminnan rakennusviraston puhtaanapito-osaston hallinnossa Hernesaassa sijaitsevaan autokorjaamoon sekä mahdollisuuksien mukaan kaupungin yleisen ja erityisesti raskaan konepajatoiminnan Toukolan konekorjaamoon, 2) erottaa Hernesaaren autokorjaamon ja Toukolan konekorjaamon entisistä osastoistaan ja alistaa ne sekä myös Toukolan konekorjaamoon kuuluvien raaka-aine- ja varaosavarastojen sekä työkonevaraston yhteisesti muodostaman konevaraston apulaiskaupungininsinöörin johdon alaisuuteen, 3) siirtää rakennusviraston hankintaosastolta Toukolan konekorjaamoon 32. palkkaluokkaan kuuluvan työpaja-insinöörin viran, jonka haltija tulisi toimimaan konekorjaamon päällikkönä, 26. palkkaluokkaan kuuluvan I työnjohtajan viran ja 23. palkkaluokkaan kuuluvan II työnjohtajan viran, joiden nimikkeeksi tulee työnjohtaja, 21. palkkaluokkaan kuuluvan piirtäjän viran, 19. palkkaluokkaan kuuluvan toimistoesimiehen viran, joka siirrettäisiin 20. palkkaluokkaan, 16. palkkaluokkaan kuuluvan kirjanpitäjän viran sekä yhden 14. palkkaluokkaan kuuluvan, kaksi 12. palkkaluokkaan kuuluvaa ja yhden 11. palkkaluokkaan kuuluvan

toimistoapulaisen virat sekä myös työpajassa työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan, 4) perustaa uuden 29. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan autokorjaamon päällikön viran, jonka pätevyysvaatimuksena on teknillisen opiston koneosastolla suoritettu insinöörin tutkinto ja perehtyneisyys autokorjaamon toimintaan, 5) perustaa autokorjaamoon 22. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan työnjohtajan viran, 6) siirtää rakennusviraston puhtaanapito-osastolta autokorjaamoon 25. palkkaluokkaan kuuluvan esimiehen viran, jonka nimikkeeksi tulee työnjohtaja, 7) perustaa konevarastoon 22. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan konevaraston hoitajan viran, 8) siirtää rakennusviraston hankintaosastolta konevarastoon yhden 17. palkkaluokkaan kuuluvan varastoesimiehen viran, 9) lakkauttaa rakennusviraston hankintaosastolta 27. palkkaluokkaan kuuluvan apulaisinsinöörin viran, 10) määrätä eo. järjestelytoimenpiteet tuleviksi voimaan 1. 4. lukien sekä 11) myöntää yleisen kunnallishallinnon pääluokkaan kuuluvista ao. määrärahoista yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi 1 034 550 mk uusien virkojen palkkoja ja myönnettyjä palkankorotuksia varten (23. 1. 83 §).

11. Liikennettä koskevat asiat

Liikennejärjestyksen täydentäminen. Kaupunginvaltuusto päätti lisätä liikennejärjestyksen 24 §:ään uuden 3) kohdan, jonka mukaan harjoitusajo kiellettiin ruuhka-aikoina eräillä keskikaupungin kaduilla. Lääninhallitus oli 4. 4. vahvistanut kaupunginvaltuuston päätöksen. Muutos oli astunut voimaan 13. 4., jolloin siitä oli julkaistu kuulutus (6. 2. 139 §, 8. 5. 373 §, kunn. as. kok. n:o 35).

Liikennejärjestyksen kumoaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota voimassa olevan liikennejärjestyksen 1. 12. lukien, koska merkityksellisen osa kaupungin paikallisessa liikennejärjestyksessä olevista määräyksistä tultaisiin ottamaan uuteen tieliikenne- ja moottoriajoneuvoasetukseen, joka astuisi voimaan 1. 12. 1957. Lääninhallitus vahvisti 2. 12. kaupunginvaltuuston em. päätöksen (13. 11. 833 §, 18. 12. 952 §).

Liikennelaitoksen lautakunnan ja liikennelaitoksen johtosääntöjen vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa liikennelaitoksen lautakunnan johtosäännön kaupunginhallituksen mietinnön n:o 11 liitteen C mukaisesti, vahvistaa liikennelaitoksen johtosäännön em. mietinnön liitteen D mukaisesti kuitenkin siten, että 7 § kuuluisi seuraavasti: »toimitusjohtajan ja johtajat valitsee kaupunginhallitus liikennelaitoksen lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Toimitusjohtaja otetaan virkaansa määräajaksi sopimuspalkalla.» 29 §:n 12 momentti vahvistettiin seuraavaksi: »Autokorjaamo-osaston osastopäällikön tulee olla teknillisen korkeakoulun tai teknillisen opiston loppututkinnon suorittanut ja omata hyvä kokemus autokorjaamoalalla.» Vielä kaupunginvaltuusto päätti perustaa liikennelaitokseen määräaikaisen ja sopimuspalkkaisen toimitusjohtajan viran, huomioon ottaen, että toimikauden pituus olisi viisi vuotta. Kaupunginhallitus oikeutettiin vahvistamaan sopimuspalkan suuruus. Liikennelaitoksen lautakuntaa kehoitettiin viipymättä tekemään esitys liikennelaitoksen asiamiehen viran sekä järjestelyosaston, sosiaali- ja tiedotusosaston, laskentaosaston, talousosaston, hankintaosaston, autoliikenneosaston, raitioliikenneosaston, liikennesuunnitteluosaston, autokorjaamo-osaston, raitiovaunukorjaamo-osaston, rataosaston sekä teknillisen suunnitteluosaston osastopäälliköiden virkojen perustamisesta sekä niiden palkkaluokkiin sijoittamisesta. Lopuksi kaupunginvaltuusto päätti perustaa liikennelaitoksen talousjohtajan, liikennejohtajan ja teknillisen johtajan virat sekä oikeuttaa kaupunginhallituksen palkkalautakuntaa kuultuaan sijoittamaan ko. virat palkkaluokkiin ennen niiden ensimmäistä täyttämistä (19. 6. 556 §, kunn. as. kok. n:o 59, 60).

Liikennelaitoksen käyttöomaisuuden korko. Vt Pettinen ym. olivat 19. 6. tehneet aloitteen, jossa oli mainittu, että kaupunginvaltuusto oli 5. 6. (ks. s. 24, 168) oikeuttanut kaupunginhallituksen määräämään eri liikelaitosten pääomalle laskettavan koron siten, että korko kulloinkin olisi enintään 2 % kaupungin ottamien lainojen keskimääräistä korkoa alempi. Samalla oli myös päätetty, että liikennelaitoksen käyttöomaisuuden korko olisi laskettava vain 2 %:n mukaan ja vain kaupungin todellista sijoitusta vastaavalle pääomalle, ilman arvonkorotuksia. Tämä päätös merkitsi liikennelaitoksen asettamista erikoisasemaan ja sen ylläpitämistä huomattavalta osalta verovaroilla, joten laitoksen käyttäjät eivät joutuneet suorittamaan sen kustannuksia. Liikennelaitoksen lautakunta oli lausuntonaan ilmoittanut, että sen mielestä laitoksen käyttöomaisuuden koron määrittelyssä